

FAGUTREDNING

KUNDE / PROSJEKT Områdeplan LREP	PROSJEKTLEDER Elin Lunde	DATO 12.02.2021
PROSJEKTNUMMER 28324001	OPPRETTET AV Elin Lunde og Erik Roall Roalsø	REV. DATO 30.09.2021

IKKE-PRISSATTE KONSEKVENSER – LANDBRUK OMRÅDEREGULERINGSPLAN LISTA RENEWABLE ENERGY PARK

Sammendrag

Gjennom områdeplanforslag fra Lista Renewable Energy Park (LREP) ønskes det å regulere et område nord for flyplassen på Lista til bebyggelses- og anleggsformål, naturområde, landbruksformål og flere andre formål. I dag er arealet avsatt til andre ulike formål i gjeldende kommunedelplan for Lista fly- og næringspark (2001). I henhold til kommunedelplan er store arealer med jordressurser juridisk omdisponert. Dvs. at forbudet mot omdisponering ikke gjelder da området allerede er regulert til andre formål. Områdeplanforslaget vil beslaglegge areal hvor det finnes jordbruksjord og dyrkbar jord som ikke er omdisponert gjennom kommunedelplan. Samtidig vil områdeplanforslag, dersom det blir vedtatt, «frigi» store jordbruksarealer og areal med dyrkbar jord gjennom regulering til formål som landbruk, naturområder, og blå-grønnstruktur. Dette betyr bl.a. at omdisponeringsforbudet i disse arealene igjen kan bli gjeldende. Sammenliknet med kommunedelplan (2001) vil ca. 295 og i underkant av 500 daa med hhv. dyrket jord og dyrkbar jord bli «frigitt». Arealene som reguleres til landbruksformål vil ha en størrelse og en tilgjengelighet som muliggjør effektiv drift. Planforslaget vil dermed, sammenliknet med kommunedelplan ha en positiv virkning for fagtema landbruk/jordbruk.

1. Innledning

Planer som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn skal ha en særskilt beskrivelse av konsekvenser. Dette følger av Plan- og bygningsloven § 4-2, andre ledd og forskrift og konsekvensutredning.

Formålet med konsekvensutredning av fagtema landbruk/jordbruk er å få en oversikt over hvilke vesentlige virkninger en utvikling i tråd med planforslaget kan gi for landbruksverdier. Virkninger vil da være kjent både under utarbeidelse av planforslaget og når det skal fattes et vedtak om planen.

1.1 Bakgrunn og formål

Sweco er engasjert av Lista Renewable Energy Park AS (heretter kalt LREP) for å utarbeide et planforslag for områdereguleringsplan i arealet/området nord for flyplassen på Lista.

Formålet med områdereguleringsplanen er å tilrettelegge for fremtidig næringsområde, med mulighet for å etablere datalagringscenter, eller annen kraftforedlende næring, nord/øst for eksisterende flyplass på Lista.

Denne fagutredningen følger områdereguleringsplanforslaget for LREP.

1.2 Metode og utredningskrav

Konsekvensutredning av fagtema landbruk/jordbruk gjennomføres med utgangspunkt i metode fra Statens vegvesens håndbok V712 *Konsekvensanalyser* (2018). Tiltakets (planforslagets) virkninger og konsekvenser fremmes sammen med områdereguleringsplan som et planforslag til Farsund kommune. Det er kommunen som tar stilling til planforslaget og har den endelige vedtaksmyndigheten i planprosessen.

Planprogrammet for områdeplanen ble vedtatt av Farsund kommune 15.02.2017. Iht. vedtatt planprogram skal det bl.a. tas hensyn til følgende ved utredning av fagtema landbruk:

- Det må legges til rette for adkomst med jordbruksmaskiner.
- Arealene (landbruksarealer) må ha en hensiktsmessig størrelse og arrondering som gjør at det vil være interesse for å drive, for eksempel produksjon av grovfor.
- Noen av adkomstene som planlegges går over dyrka mark, her må landbruksinteressene vurderes før trasé til adkomst velges.

Iht. utredningsmetodikk fra Håndbok V712 (2018) tas det utgangspunkt i referansealternativ og hvordan planforslaget vil påvirke jordbruksressursene med hensyn til bl.a. tap/omdisponering av areal, fragmentering av gjenværende arealer, barrierevirkninger og andre fremtidige driftsulemper.

2. Tiltak og referansealternativ

2.1 Tiltaket

Formålet med områdeplanen er å regulere for bebyggelses- og anleggsformål, naturområde, landbruksformål, m.fl. i et område som i dag gjennom kommunedelplan for Lista fly- og næringspark (2001) er avsatt til bl.a. industri og andre formål. Planforslaget har en forholdsvis lav detaljeringsgrad (områdeplannivå) da det fremdeles er usikkert hva og hvor det skal bygges. Planen legger til rette for store volum og området planlegges bygget ut over en lengre periode. Parallelt med reguleringsplanprosessen er det søkt om konsesjon for å tilknytte området med 200 MW fornybar energi, for å tilrettelegge for kraftforedlende industrier. For mer detaljer om tiltaket, henvises det til planforslagets planbeskrivelse.

Figur 1 Planforslag LREP (2021). For mer detaljer henvises det til planbeskrivelse.

2.2 Planområdet og influensområdet

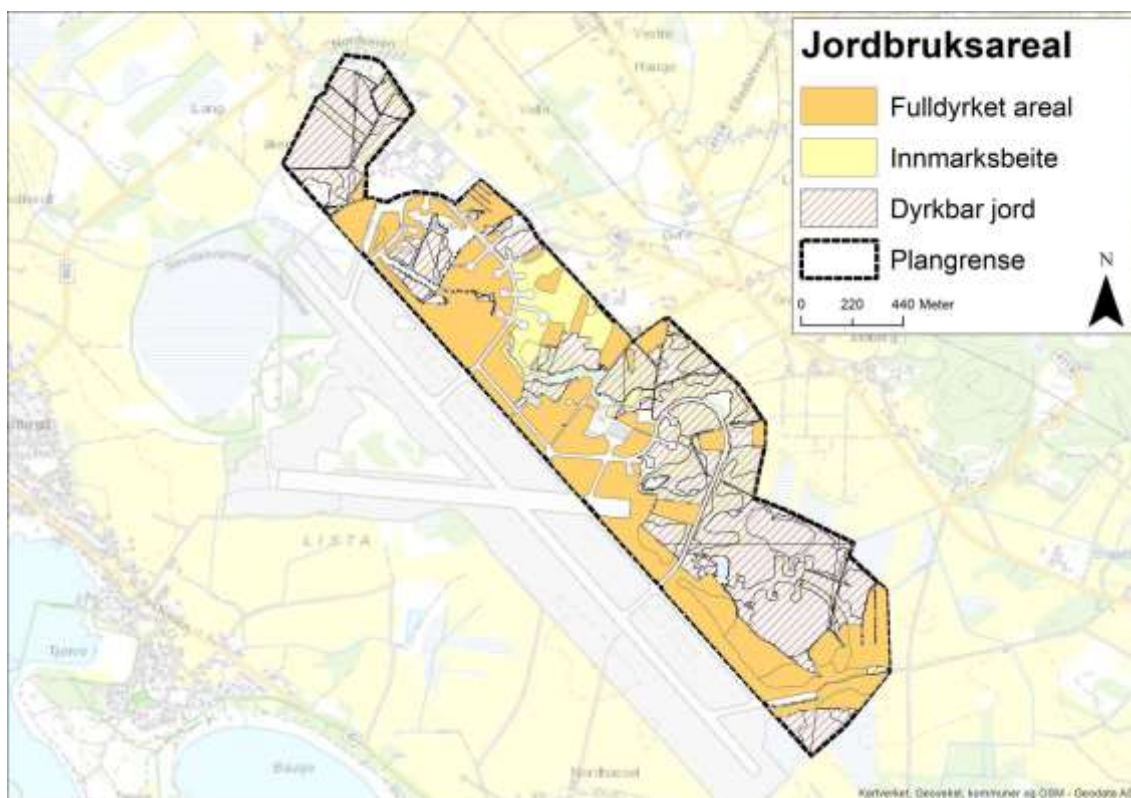
Figur 2 Planområdet for områdeplan vises med stiptet rød linje. Planområdet ligger nordøst for flystripa og inkluderer areal som i dag benyttes av flyplassen. Det forekommer også jordbruksareal/jordverdier som driftes innenfor planområdet.

Flyplassen på Lista er dominerende for det arealet som ønskes regulert gjennom planforslaget fra LREP. Planområdet omfatter flyplassareal og infrastruktur som har betydning for flyplassdrift, blant annet tårn, veinett, deler av sekundærbane (tyskerbanen), oppstillingsplass for fly, hangarer, vannhåndteringssystem (overvann og kulverter), og liknende. Flyplassen på Lista har konsesjon (2012) til flyplassdrift (iht. luftfartslovgivning) frem til 2032. I tillegg til infrastruktur som nevnt over, er flyplassområdet inngjerdet og areal innenfor gjerde er del av flyplassens sikkerhetssone. Det er flyplassen som har jurisdiksjon innenfor sikkerhetssonen.

I tillegg til flyplassinfrastruktur finnes det i dag arealer som iht. AR5 (arealressurskart) består av myr, skog og jordbruk/landbruksarealer. Lista er et viktig jordbruksområde i Norge og innehar store verdier i jordbruksammenheng og er et etablert kulturlandskap. I henhold til AR5 – arealressurskart fra NIBIO (2021) forekommer det jordbruksarealer innenfor og utenfor planområdet og innenfor og utenfor flyplassen sin sikkerhetssone (dvs. flyplassgjerdet). Iht. flyplasshåndbok for Farsund Lufthavn Lista (2019) utnytter 15 lokale bønder arealer innenfor flyplassens sikkerhetssone i form av slått (grasproduksjon). Hver jordbruker har gjennom egne avtaler med flyplassen tillatelse til drift. Flere av arealene som gjennom arealressurskartet (AR5)

er registrert som jordressurser innenfor flyplassens konsesjonsområde er areal som er relativt nydyrket, etter avtale med flyplassen.

I henhold til AR5 – arealressurskart fra NIBIO (2021) er hovedandelen av landbruksareal i og rundt flyplassen såkalt fulldyrket jord. Det forekommer også arealer med innmarksbeite (se figur 3). Det forekommer i tillegg store arealer som er kategorisert som dyrkbar jord innenfor det angitte planområdet. Dyrkbar jord er jord som ikke er fulldyrket, men som potensielt kan dyrkes opp til fulldyrket jord og som holder krav til klima og jordkvalitet for plantedyrking. Eksempelvis kan myr- og skogareal være vurdert som dyrkbar jord.

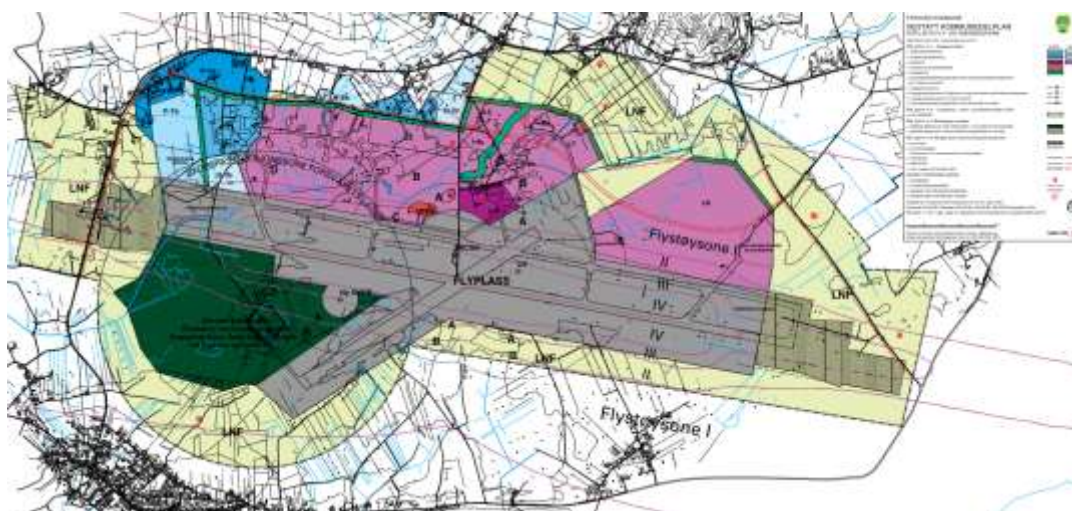
Figur 3 Jordressurser innenfor planforslagets plangrense. Arealene omfattes i dag av gjeldende kommunedelplan (2001) og mesteparten av jordbruksarealene er iht. kommunedelplan allerede omdisponert til andre formål enn landbruk. Informasjon om jordbruksareal/jordverdier er hentet fra NIBIO sine AR5-data (Geovekst/kommunene).

2.3 Forhold til annet lovverk vedrørende landbruk og KU-metodikk

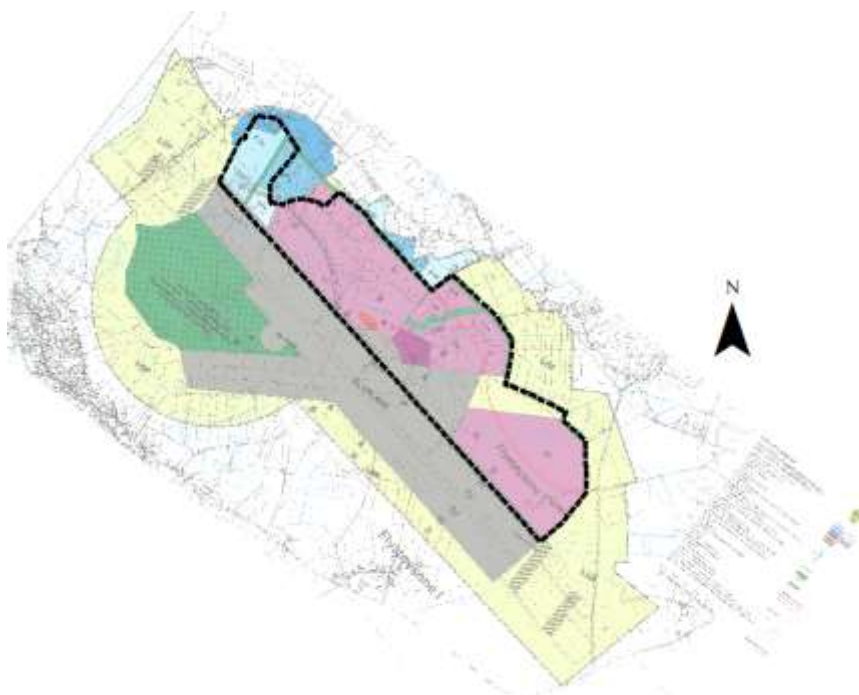
2.3.1 Kommunedelplan

Kommunedelplanen for Lista fly- og næringsområde ble vedtatt i 2001. Kommunedelplanen er illustrert i figur 4. Formålet med planen var å legge til rette for utvikling av flyplassens nærliggende areal til hhv. forretning, servicenæring, flyplassaktivitet med utvidelse, industri og flere andre formål. Det er usikkert hvorvidt det ble utarbeidet konsekvensutredning i forbindelse med utarbeidelse av kommunedelplanen. Farsund kommune har ikke revidert kommunedelplanen

siden 2001. Planen har i tillegg til status som kommunedelplan, også status som kommuneplanens arealdel som i Farsund kommune er sammensatt av flere kommunedelplaner. Kommunedelplan er belyst nærmere i kapittel 5. Formålet med dette er å vise kommunedelplanens virkning da kommunedelplan er benyttet som referansealternativ i denne utredningen.

Figur 4 Kommunedelplan Lista fly- og næringsområde (2001). Kilde: Farsund kommune.

Figur 5 Områdeplanforslaget fra LREP (stiplet linje) sett i forhold til kommunedelplan (2001).

2.3.2 Jordloven

Landbruks- og matdepartementets rundskriv om driveplikt, omdisponering og deling etter lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordloven) §§ 8,9 og 12 (2021) orienterer om jordlovens virkning. Jordloven legger begrensninger (forbud) om/mot omdisponering av jordbruksjord. Forbudet gjelder all dyrket og dyrkbar jord uansett størrelse på arealet. Det finnes imidlertid unntak, dvs. områder hvor forbudet ikke gjelder. Iht. rundskrivet «er det ikke nødvendig med samtykke etter jordloven dersom det aktuelle området i bindende del av kommuneplanen er lagt ut til bebyggelse og anlegg, jf. Plan- og bygningsloven § 11-7 annet ledd nr. 1.»

Da områdeplanforslaget fra LREP ligger innenfor areal som i dag omfattes av kommunedelplan for Lista fly- og næringsområde (2001) og gjeldende kommuneplan for Farsund kommune, betyr dette at jordbruksarealer som berøres av kommunedelplanens formålsgrenser (avhengig av formål) er besluttet omdisponert gjennom kommuneplanen.

2.3.3 Luftfartsloven

Farsund lufthavn Lista har konsesjon iht. norsk luftfartslovverk (2012). Konsesjon er gitt av Luftfartstilsynet. Statens landbruksforvaltning (SLF), nå Landbruksdirektoratet, har i brev til Avinor av 28.08.2012 avklart spørsmål om praktisering av jordlova § 8 (driveplikt) på områder som er innenfor sikkerhetssoner til lufthavner. I brevet argumenterer de for at «inngjerdete sikkerhetssoner må anses tatt i bruk til reguleringsformål lufthavn» og «SLF mener derfor at det ikke er driveplikt etter jordlovens § 8 i sikkerhetssoner til lufthavn». Landbruksdirektoratet bekrefter i e-post (av 15.09.2021) til Farsund Lufthavn Lista at det ikke er driveplikt etter § 8. i jordloven innenfor flyplassens sikkerhetssone. Når det gjelder omdisponeringsforbudet henviser Landbruksdirektoratet til rundskriv fra Landbruks- og matdepartementet (2021).

Figur 6 Plangrense og flyplassens sikkerhetssone.

2.4 Referansealternativ

I Konsekvensutredningsforskriftens § 20. står det at «*konsekvensutredning skal inneholde en beskrivelse av den nåværende miljøtilstanden og en oversikt over hvordan miljøet antas å utvikle seg hvis planen eller tiltaket ikke gjennomføres (null-alternativ)*». Referansealternativet eller nullalternativet skal representere den situasjonen som oppstår dersom tiltaket (her områdeplanforslaget) ikke gjennomføres.

Da det foreligger en kommunedelplan (2001), som også inngår i kommuneplan (KDP, 2018) for Farsund kommune, representerer denne referansealternativet. Dersom planforslag for områdeplan LREP ikke blir vedtatt, forventes det at området på sikt vil bli utbygd enten som kommunedelplanen åpner for, eller omregulert gjennom andre planforslag. Det er allerede gitt byggetillatelse til blant annet biogassanlegg og transformatorstasjon, samt en stk. kitemill-turbin innenfor planområdet. Disse legges også til grunn som referansealternativ.

3. Fagtema, kunnskapsgrunnlag og metodikk

3.1 Definisjon av fagtema

Landbruk, herunder jordbruk, vurderes med hensyn til samfunnets interesser for å ha ressursgrunnlaget tilgjengelig i fremtiden. I denne sammenhengende er ressursgrunnlaget arealet, jorden, jordkvaliteten og potensialet for nydyrking/oppdyrking. Utredningen fokuserer ikke på eiendom, privatøkonomi, driveplikt, ol., men kun på ressursgrunnlaget.

3.2 Kunnskapsgrunnlag

Informasjon om området er hentet fra offentlige innsynsløsning for landbruk og arealbruk, inkludert arealressurskart (AR5) og jordmonnskart fra NIBIO/Geovekst/kommunene. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig med hensyn til metodikk.

Jordbruksarealene innenfor planområdet er kartlagt med hensyn til jordsmonn og er verdivurdert med hensyn til temakart verdiklasser for jordbruksareal (NIBIO, 2021). Verdier som er gitt (4 klasser) baserer seg på jordsmonnets agronomiske egenskaper og er koblet sammen med data om terrengforhold som blant annet sier noe om driftsegenskaper (driftsforhold, drenering, mm.). Innmarksbeite differensieres iht. grunnforhold fra arealressurskart (AR5) og kvalitet baseres på om det er snakk om nylig etablert beite eller om arealene tilhører gamle kulturbeiter.

3.3 Metodikk

Utredningen baserer seg på Statens vegvesens håndbok V712 *Konsekvensanalyser* (2018) som blant annet belyser hvordan fagtema naturressurser kan utredes. Miljødirektoratet har av 2020 kommet med en ny veileder (M-1941) for konsekvensutredning. Denne veilederen dekker ikke fagtema naturressurser og det er derfor valgt å benytte Statens vegvesens håndbok V712 som grunnleggende metodikk.

Håndbok V712 metodikk baserer seg på et tretrinnsystem hvor et område gis en verdi ut fra en femdelt skala fra ingen til svært stor verdi. Deretter vurderes det hvordan tiltaket (her områdeplanforslaget) påvirker det berørte området. Påvirkning skal vurderes i forhold til

referansesituasjonen (referansealternativet). Konsekvensen for delområdet utledes ved å sammenstille resultat av verdi- og påvirkningsvurdering. For mer detaljer henvises det til Håndbok V712 (2018).

Vurdering av verdi for tema jordbruk baserer seg på tabell 6-29 i håndbok V712 (2018), gjengitt tabell 1.

Tabell 1 Verdikriterier for fagtema naturressurser/jordbruk fra Håndbok V712.

Regis- trerings- kategori	Del- kategori	Ubetyde- lig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Jord- bruk [®]	Jordbruks- areal med jords- monnkart		Jordressursklasse 3 med store driftstekniske begrensninger Jordressursklasse 4	Jordressursklasse 2 med store driftstekniske begrensninger Jordressursklasse 3 uten store driftstek- niske begrensninger	Jordressursklasse 1 med store driftstekniske begrensninger Jordressursklasse 2 uten store driftstek- niske begrensninger	Jordressursklasse 1 uten store driftstekniske begrensninger
	Fulldyrka jord uten jords- monnkart			Organisk jord eller jorddekt, tungbrukt	Jorddekt, lettbrukt og mindre lettbrukt [®]	
	Over- flate- dyrka jord eller innmarks- bete uten jords- monnkart		Grunnvent eller organisk jord	Jorddekt		
	Dyrkbar jord		Organisk jord, Jorddekt, ikke tidligere dyrka, som erden er tørkesvak eller ikke selv- drenerert, eller er selv- drenerert og blokkrik eller svært blokkrik.	Jorddekt, tidligere dyrka, Jorddekt, ikke tidligere dyrka, som er selvdrenerert og ikke blokkrik.		

Tiltakets påvirkning vurderes med utgangspunkt i tabell 6-31 fra Håndbok V712 (SVV, 2018), gjengitt i tabell 2.

Tabell 2 Veiledning for vurdering av påvirkning for tema jordbruk (kilde: SVV Håndbok V712, 2018)

Ødelagt/sterkt forringet	Forringet	Noe forringet	Ubetydelig endring	Forbedret
Betydelig areal foreslås omdisponert. Utbyggingsforslaget berører kjerneområder for landbruk eller et stort, sammenhengende jordbruksområde slik at det i stor grad reduserer muligheten til effektiv utnyttelse av jordbruksarealet.	Større areal foreslås omdisponert. Utbyggingsforslaget berører sammenhengende jordbruksområde av noe størrelse slik at det reduserer muligheten til effektiv utnyttelse av jordbruksarealet.	Mindre omdisponering foreslås. Berører et mindre og isolert jordbruksareal.	Jordbruksareal/ jordressurser berøres ikke, eventuelt kun noe dyrkbare jord.	Bedret arrondering. Der det ligger til rette for å slå sammen dyrka jord til større enheter etter anlegg. Forbedret tilgjengelighet.

4. Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Vurdering av planområdet verdi og planforslagets virkning for jordbruk gjøres i forhold til referansealternativet som er kommunedelplan og byggetillatelse for hhv. datalagring, biogassanlegg og en stk. kitemill. Dette innebærer at flere av de registrerte jordressursene innenfor planområdet ikke omfattes da de allerede er besluttet omdisponert gjennom vedtatt kommunedelplan (2001). Kommunedelplanens (referansealternativets) virkning er belyst i kapittel 5.

4.1 Verdivurdering

Jordbruksressursene rundt Lista flyplass består i stor grad av fulldyrket jord. Det forekommer også enkelte arealer med innmarksbeiter. Arealene er lett tilgjengelige fra nærliggende veinett og fra nærliggende/sammenhengende jordbruksarealer utenfor plangrensen. Innenfor det aktuelle planområdet forekommer det hhv. 27 daa med fulldyrket jord og 9 daa med innmarksbeite. Dette er arealer som ikke er omdisponert iht. kommunedelplan (2001) og ligger tett opp mot plangrensen. Jordbruksarealene henger i stor grad sammen med arealer utenfor plangrense. Størsteparten av den jorda som er registrert som fulldyrket er vurdert å ha middels verdi (20 daa), mens mindre areal innehar stor (ca. 2,7 daa) og svært stor verdi (ca. 3 daa). Det innebærer at jorden generelt har gode kvaliteter for jordbruk, men at jord av middels verdi kan ha begrensninger knyttet til drift eller vekstpreferanser.

Det finnes også ca. 167 daa med dyrkbar jord som berøres av planforslaget. De største sammenhengende arealene med dyrkbar jord er gjennom kommunedelplan (2001) avsatt/regulert til LNF-formål, men det forekommer ikke/stort sett ikke jordbruk her i dag.

Det forekommer jordbruksarealer med jordressursklasse 2 og 1, som gjennom kart for verdiklasser fra NIBIO er vurdert som hhv. middels, stor og svært stor verdi. I tillegg finnes det store arealer med dyrkbar jord. Det vurderes at planområdet har **stor** verdi for jordbruk.

Tabell 3 Jordbruksareal innenfor plangrense som ikke er omdisponert iht. kommunedelplan (2001). Arealene illustreres i figur 7.

Fulldyrket jord (daa)	Innmarksbeite (daa)	Dyrkbar jord (daa)
27	9	167

Tabell 4 Verdiklasser i arealer med fulldyrket jord innenfor plangrense. Avvik med tabell 5 skyldes at enkelte arealer med fulldyrket jord ikke er gitt verdi iht. verdiklassekart fra NIBIO. Arealene illustreres i figur 8.

Middels verdi (daa)	Stor verdi (daa)	Svært stor verdi (daa)
20	2,7	3

Figur 7 Jordbruksareal innenfor plangrense som ikke er omdisponert iht. kommunedelplan (2001). Kilde: AR5 Geovekst/kommunene (2021).

Figur 8 Verdiklasser av fulldyrket jord innenfor plangrense som ikke er omdisponert iht. kommunedelplan (2001). Kilde: Verdiklassekart (NIBIO, 2021).

4.1.1 Virkning

Områdeplanforslaget fra LREP vil beslaglegge ca. 16 daa av 20 daa med fulldyrket jord, og ca. 54 daa av 164 daa med dyrkbar jord som iht. referansealternativ ikke er omdisponert innenfor planområdet. Områdeplanforslaget fra LREP vil således ha en negativ påvirkning for jordbruk da et større areal foreslås beslaglagt og ev. omdisponert. Områdeplanforslaget fra LREP åpner for bebyggelse og anleggsformål innenfor de aktuelle områdene hvor de største beslagene vil forekomme. Arealformål «angitt bebyggelse og anleggsformål kombinert med andre angitte hovedformål» foreslås med en utnyttelsesgrad på 80 %, noe som betyr at 20 % av arealet ikke vil bygges ned. Det åpner for at LREP gjennom nærmere planlegging kan bevare bl.a. jordbruksareal dersom det er mulig. Isolert vil områdeplanforslaget føre til forringelse og gi en betydelig miljøskade og middels **negativ konsekvens**.

Tabell 5 Planforslagets virkning vedrørende beslag av ikke-omdisponerte jordverdier (fulldyrket jord og innmarksbeite), potensielt dyrkbart areal (dyrkbar jord) og verdiklasser for jordbruk (eksisterende arealer).

Jordressurs	Beslag (daa)
Dyrket jord (total)	16
Fulldyrket jord	16
Innmarksbeite	0
Dyrkbar jord	54
Middels verdi (av fulldyrket jord)	9,6
Stor verdi (av fulldyrket jord)	2,6
Svært stor verdi (av fulldyrket jord)	3,6

Figur 9 Områdeplanens virkning/beslag iht. referansealternativ (kommunedelplan, 2001). Områdeplanen vil føre til beslag av jordbruksareal og dyrkbar jord tilsvarende tabell 5.

Tabell 6 Planområdets formelle verdi (jordbruksareal som ikke er omdisponert) og forslaget isolerte virkning og utledning av konsekvensgrad.

	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Planområdets ressursgrunnlag for landbruk/jordbruk	Stor	Forringet	Middels negativ

Dersom områdeplanforslag fra LREP blir vedtatt vil arealformålene innenfor planområdet endres, sammenliknet med kommunedelplan og kommuneplanens arealdel. Med andre ord vil områdeplanforslaget bli gjeldende og kommunedelplan innenfor det regulerte arealet vil utgå (siste vedtatte plan gjelder). For arealene rundt flyplassen på Lista som inngår i planforslaget for områdeplan LREP vil det innebære omregulering. Noen av arealene vil bli omregulert fra industri (kommunedelplan, 2021) til bebyggelse og anlegg (områdereguleringsforslag, 2021). Andre arealer foreslås omregulert til landbruksformål, naturområder og blå/grønnstruktur. Arealer som foreslås omregulert til landbruksformål, naturområder og blå/grønnstruktur vil føre til at store jordbruksarealer (dyrket jord og dyrkbar jord) som tidligere har vært juridisk omdisponert gjennom kommunedelplan (2001) nå i stor grad vil frigis og at omdisponeringsforbudet for disse arealene igjen vil være gjeldende.

I tall betyr dette at ca. 295 daa med dyrket jord (fulldyrket jord) og i underkant av 500 daa med dyrkbar jord igjen vil være disponible som en ressurs i fremtiden. Flere av arealene som igjen vil være disponible vil ha en hensiktsmessig størrelse og arrondering som gjør at det vil være interesse for å drive jordbruk. Det vil for areal innenfor flyplassens sikkerhetssone også i fremtiden, dersom sonen ikke blir endret, være behov for avklaring med flyplassen for tillatelse.

Områdeplanforslaget vil derfor ha en **positiv virkning (forbedret)** sammenliknet med referansealternativet da flere arealer med jordressurser (ressursgrunnlaget) vil være tilgjengelig i fremtiden.

Dette medfører at planforslaget fra LREP vil ha en verdiøkning og en **stor positiv konsekvens** sammenliknet med referansealternativ (Kommunedelplan, 2001).

Tabell 7 Sammenstilling av planområdets frigitte ressursgrunnlag (verdi), områdeplanens virkning (resultat av frigitt areal) og utledet konsekvens.

	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Planområdets ressursgrunnlag for landbruk/jordbruk	Svært stor	Forbedret	Stor positiv

Tabell 8 Dyrket jord og dyrkbar jord, inkludert verdiklasser, som blir «juridisk tilgjengeliggjort» for fremtidig utnyttelse iht. områdeplanforslaget fra LREP sammenliknet med referansealternativ (kommunedelplan, 2001). Arealene er illustrert i figur 10 og figur 11.

Jordressurs	Beslag (daa)
Dyrket jord (total inkl. innmarksbeite)	301,9
Fulldyrket jord	293
Innmarksbeite	8,9
Dyrkbar jord	496
Middels verdi (av fulldyrket jord)	147
Stor verdi (av fulldyrket jord)	57
Svært stor verdi (av fulldyrket jord)	53

Figur 10 Dyrket jord og dyrkbar jord som gjennom områdeplanforslaget vil bli «juridisk tilgjengeliggjort» i for fremtidig utnyttelse gjennom områdeplanforslag fra LREP sett i forhold til kommunedelplan (2001).

Figur 11 Oversikt verdiklasser for fulldyrket jord iht. figur 10.

Avbøtende tiltak

LREP kan gjennom nærmere planlegging forsøke å bevare jordressurser ytterligere gjennom å begrense utnyttelse av arealer hvor det forekommer dyrket jord eller dyrkbar jord. Dette kan være aktuelt i arealer som foreslås omregulert til BAA, angitt bebyggelse og anleggsformål kombinert med andre angitte formål. Det foreslås en utnyttelsesgrad på 80 % innenfor gitte arealformål og det innebærer at 20 % av arealene kan bestå som for eksempel jordbruksområder.

Der det kan bli aktuelt å bygge ned jordbruksareal vil det være et positivt tiltak å ta vare på jord som kan benyttes andre steder innenfor planområdet eller i nærområdet til jordbruksformål.

5. Kommunedelplan (2001)

Kommunedelplan for Lista fly- og næringspark (2001) er referansealternativ for denne utredningen. I forbindelse med utarbeidelsen av kommunedelplanen er det tilsynelatende ikke opplyst hvilke virkninger planen vil ha for landbruk/jordbruk. Det er derfor gjort et kort analyse av planens virkning slik at det er mulig for kommune og andre myndigheter å se hva slags virkning denne planen vil ha dersom utvikling av området vil skje i tråd med denne. Det vil også gi en forståelse for vurdering av områdeplanen fra LREP sin virkning med hensyn til allerede omdisponert areal. Som grunnlag for utarbeidelse av analyse er det samme grunnlaget lagt til grunn, dvs. oppdatert data fra NIBIO. Det tas utgangspunkt i det samme arealet som områdeplan fra LREP foreslår omregulert. Beskrivelsen vurderer ikke verdivurdering eller konsekvens, men fokuserer på areal som blir berørt av planen.

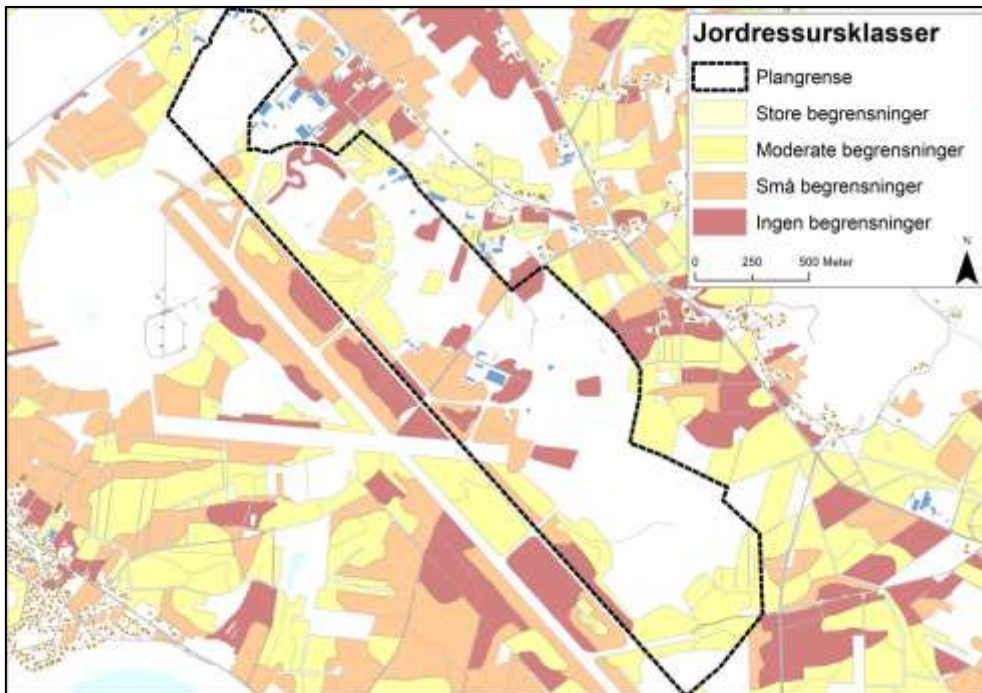
I kommunedelplan er det areal regulert til industri, håndverk/service, forretning/service som er vurdert. Flyplassområde, LNF og parkbelte er ikke tatt med i analysen da dette er areal som ikke vurderes å påvirke eksisterende jordressurser. Plankart for kommunedelplan ses i figur 4.

5.1 Jordbruksarealer og arealer med dyrkbar jord innenfor planområdet

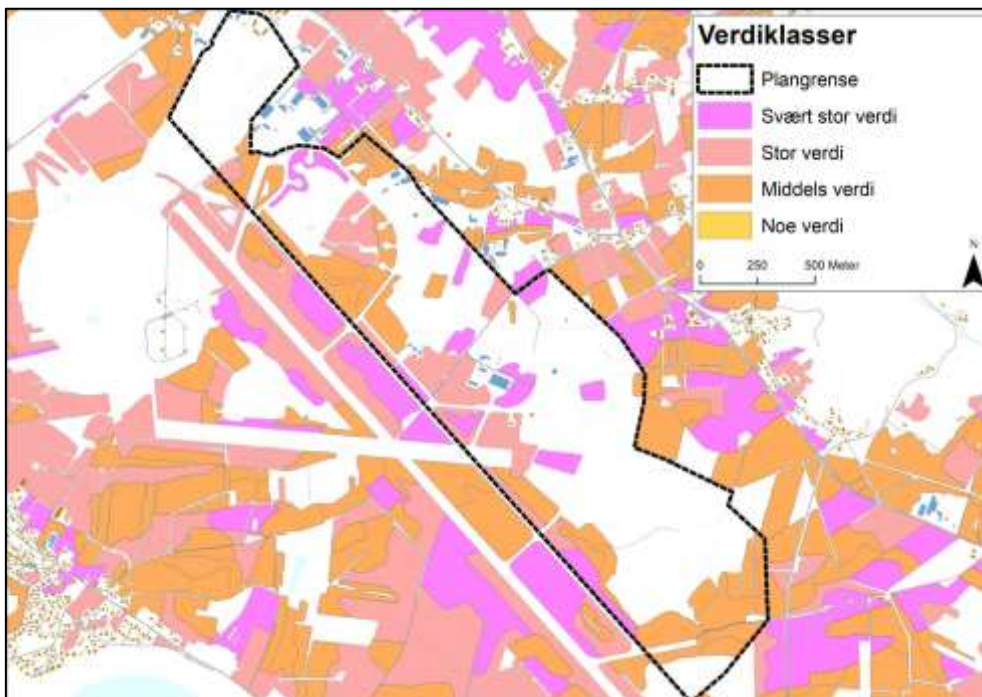
Innenfor det ca. 2200 daa store arealet som utgjør områdeplanforslagets areal forekommer det iht. til AR5- arealressurskart fra NIBIO hhv. 765 daa med fulldyrket jord, 108 daa med innmarksbeite og 980 daa med dyrkbar jord (se figur 3). Vedrørende arealer med fulldyrket jord varierer disse med hensyn til driftstekniske begrensninger som illustrert i figur 12 (jordkvalitetskart). Gjennom jordressurskart er areal med fulldyrket jord vurder med hensyn til verdi. Verdier varierer mellom middels, stor og svært stor verdi og representerer jordas samlede egenskaper. Jordressurskart (verdikart) er illustrert i figur 13.

5.2 Kommuneplanens virkning

En realisering av kommunedelplan for Lista fly- og næringspark (2001) vil føre til store beslag og omdisponering av jordbruksarealer (se tabell 9, figur 14 og figur 15). Kommunedelplanen foreslår å regulere flere arealer til LNF. Flere av disse arealene består i dag ikke av dyrket areal, men av dyrkbart areal som myr og utmark.

Figur 12 Jordressursklasser i og rundt planområdet for områdereguleringsplan på Lista. Kilde: NIBIO.

Figur 13 Verdiklasser av fulldyrket jord i og rundt planområdet for områdereguleringsplan på Lista. Kilde: NIBIO.

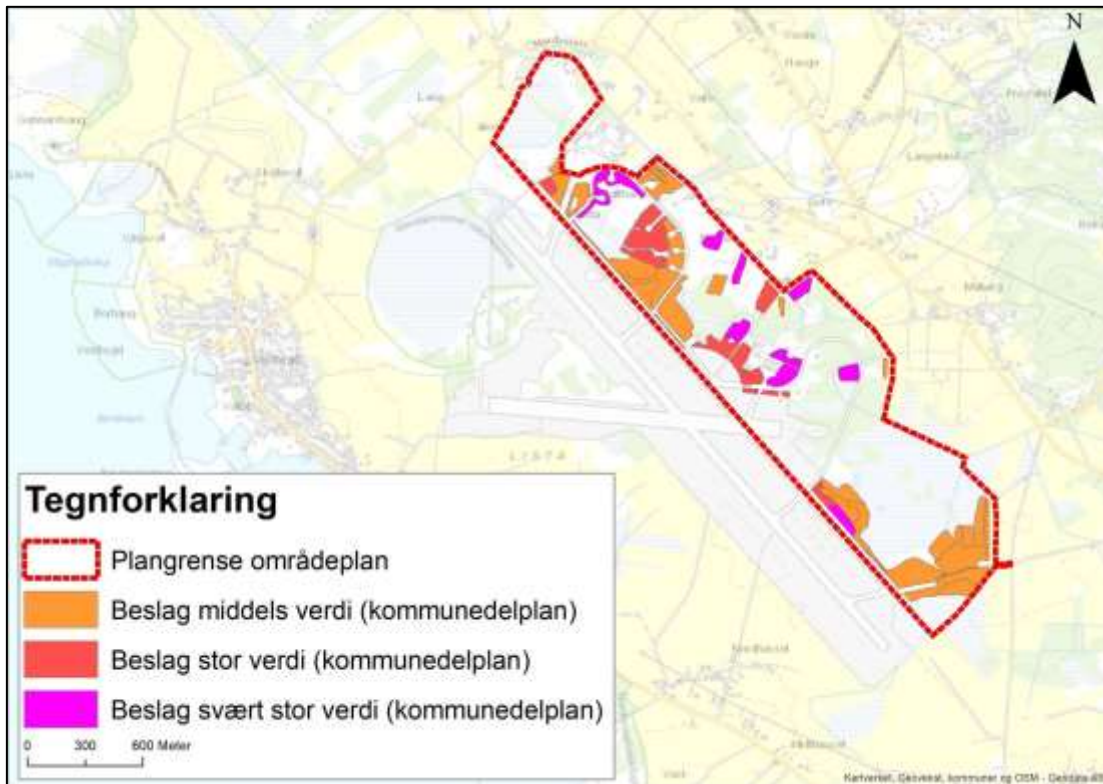
Tabell 9 Kommunedelplans virkning vedrørende beslag av eksisterende jordverdier (fulldyrket jord og innmarksbeite), potensielt dyrkbar areal (dyrkbar jord) og verdiklasser for jordbruk (eksisterende arealer). Beslag av arealer innenfor flyplassens sikkerhetsgjerdje er belyst i egen kolonne. Avviket mellom totalt beslag av dyrket jord og verdiklasser begrunnes ved at det forekommer arealer som ikke er verdivurdert innenfor planområdet og at innmarksbeite ikke er kategorisert i jordverdikart.

Jordressurs	Beslag (daa)*	Innenfor sikkerhetssone (daa)
Dyrket jord (total, inkl. innmarksbeite)	639	457,7
Fulldyrket areal	541	457
Innmarksbeite	98	0,7
Dyrkbar jord	749	486
Middels verdi	312	277
Stor verdi	102	90
Svært stor verdi	86	57

* Kommunedelplan (2001) er georeferert i GIS som kan medføre noen unøyaktigheter vedrørende antall daa.

Figur 14 Kommunedelplans virkning vedrørende beslag/omdisponering av jordressurser og potensielle jordressurser (dyrkbare jord).

Figur 15 Kommunedelplans virkning vedrørende verdiklasser for jordbruk.

6. Referanser

Farsund kommune (2001). Kommunedelplan for Lista fly- og næringsareal.

Farsund kommune (2018). Kommuneplan.

<https://kommunekart.com/klient/listerkart/?urlid=82c2ebe7-0567-40fe-a4da-b2ba90d0f07c>

Farsund lufthavn Lista (2021). Flyplasshåndbok.

Landbruksdirektoratet (2021). E-post av 15.09.21 fra Landbruksdirektoratet. Avklaring av jordlovens virkning innenfor flyplassens sikkerhetssone.

Geovekst/kommunene (2021). AR5-FKB data mottatt fra Farsund kommune.

Landbruks- og matdepartementet (2021). Rundskriv M-2/2021. Driveplikt, omdisponering og deling etter lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) §§ 8,9 og 12.

NIBIO (2021). Kilden. Innsynsløsning for arealressurser, blant annet jordbruk.

NIBIO (2021). Datasett verdiklasser jordsmonn. Lastet ned via NIBIO sin nedlastningsportal.

NIBIO (2021). Datasett verdiklasser dyrkbarjord. Lastet ned via NIBIO sin nedlastningsportal.

NIBIO (2017). Verdisetting og påvirkning av jordbruksareal ved konsekvensanalyser. Vedlegg til Statens vegvesen håndbok V712.

Statens landbruksforvaltning (2012). Brev av 28.08.2012 fra SLF til Avinor. Avklaring av status for jordloven innenfor flyplassområder.

Statens vegvesen (2018). Håndbok V712. Konsekvensanalyser.

Statsforvalteren i Agder (2021). E-post av 13.09.21 fra Statsforvalteren i Agder. Avklaring av kommunedelplanens status i forhold til jordloven.